

NOTATKA DOTYCZĄCA SYTUACJI FINANSOWEJ DOMÓW MAKLESKICH W 2012 ROKU

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2013

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP.....	3
I. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU DOMÓW MAKLESKICH	4
II. WYNIKI FINANSOWE DOMÓW MAKLESKICH.....	4
III. PRZYCHODY DOMÓW MAKLESKICH	6
IV. KOSZTY DOMÓW MAKLESKICH	7
V. AKTYWA OGÓŁEM I KAPITAŁY WŁASNE	8
VI. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	9
VII. PODSUMOWANIE	12
SPIS TABEL	14
SPIS WYKRESÓW.....	14

Wstęp

Raport poświęcony jest sytuacji finansowej domów maklerskich w roku 2012. Podstawę oceny kondycji finansowej sektora domów maklerskich stanowiły informacje przekazywane do Komisji Nadzoru Finansowego przez domy maklerskie w sprawozdaniach miesięcznych (MRF), które obrazują spełnianie norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie oraz sytuację finansową domów maklerskich. Dane zawarte w sprawozdaniach miesięcznych nie podlegają weryfikacji przez biegłego rewidenta, dlatego też zawarte w nich informacje, w związku z okresowym badaniem lub przeglądem sprawozdań finansowych, mogą podlegać późniejszym zmianom.

Zamieszczone dane porównawcze z lat ubiegłych z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat pochodzą z jednostkowych zbadanych sprawozdań finansowych sporządzonych za 2010 i 2011 rok, a w przypadku podmiotów prowadzących działalność maklerską sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF, z raportów uzupełniających – informacji o wybranych danych finansowych, stanowiących zestawienie danych z zakresu bilansu oraz rachunku zysków i strat w układzie właściwym dla polskich standardów rachunkowości.

W raporcie znajdują się również informacje pochodzące z raportów bieżących informujących o niedotrzymaniu norm adekwatności kapitałowej przez domy maklerskie.

Z uwagi na niespójność okresów sprawozdawczych z analizy danych bilansowych i rachunku zysków i strat zostały wyłączone dwa domy maklerskie, które przyjęły za rok obrotowy okres od 1 kwietnia do 31 marca, zaś ich wielkość mierzona sumą bilansową nie jest istotna dla obrazu rynku domów maklerskich.

I. Podstawowe informacje o rynku domów maklerskich

Według stanu na 31.12.2012 r. działalność maklerską prowadziły 54 domy maklerskie o zróżnicowanym zakresie działalności. Dla porównania, na koniec 2011 roku działalność prowadziło 50 domów maklerskich. Jeden podmiot uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej w 2011 r., jednak rozpoczęcie działalności tego podmiotu jako domu maklerskiego przypadło na 2012 r.

Wśród podmiotów prowadzących działalność maklerską w 2012 r. 26 prowadziło rachunki instrumentów finansowych i rachunki środków pieniężnych. Podmioty te z reguły wykonują również znacznie szerszy zakres czynności, a w związku z tym mają większe możliwości zróżnicowania źródeł generowania przychodów.

Zgodnie ze stanem na 31.12.2012 r. domy maklerskie prowadziły 1 195 885 rachunków instrumentów finansowych, na których przechowywane były instrumenty finansowe o wartości 130 492 356 tys. zł. Na rachunkach pieniężnych znajdowały się środki pieniężne klientów w kwocie 3 864 440 tys. zł. Łącznie aktywa klientów przechowywane w domach maklerskich osiągnęły wartość 134 356 797 tys. zł (wzrost o 9,66% w stosunku do 2011 r.)

23 domy maklerskie prowadziły działalność polegającą na zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych. W dniu 31.12.2012 r. podmioty te zarządzały aktywami o wartości 90 938 608 tys. zł (wzrost o 28,54% w stosunku do 2011 r.).

II. Wyniki finansowe domów maklerskich

Przychody i koszty domów maklerskich zostały zdefiniowane w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich (Dz.U. Nr 226, poz.1824), w szczególności poprzez określenie wzoru rachunku zysków i strat domu maklerskiego.

Zestawienie przychodów i kosztów oraz wyników finansowych domów maklerskich w latach 2010 - 2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1: Przychody, koszty i wyniki finansowe sektora domów maklerskich w latach 2010-2012
(dane w tys. zł)

	2010*	2011*	2012**	Zmiana 2011/2010 w %	Zmiana 2012/2011 w %
I. Przychody z działalności maklerskiej	1 484 959	1 388 847	1 074 076	-6,47%	-22,66%
II. Koszty działalności maklerskiej	1 162 203	1 263 747	1 143 283	8,74%	-9,53%
III. Zysk (strata) z działalności maklerskiej (I-II)	322 756	125 099	-69 207	-61,24%	-155,32%
IV. Przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	941 255	1 632 836	700 305	73,47%	-57,11%
V. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	687 532	1 328 982	586 066	93,30%	-55,90%
VI. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (IV-V)	253 723	303 854	114 239	19,76%	-62,40%
VII. Przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	3 061	5 526	10 487	80,53%	89,78%
VIII. Koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności	0	0	0	0,00%	0,00%
IX. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności (VII-VIII)	3 061	5 526	10 487	80,53%	89,78%
X. Przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	199 777	202 303	193 256	1,26%	-4,47%
XI. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	4 631	1 775	250	-61,67%	-85,92%
XII. Zysk (strata) z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (X-XI)	195 146	200 528	193 005	2,76%	-3,75%
XIII. Pozostałe przychody operacyjne	20 976	17 919	40 333	-14,57%	125,09%
XIV. Pozostałe koszty operacyjne	15 640	13 390	26 288	-14,39%	96,33%
XV. Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących należności	-21 157	-14 717	-18 818	-30,44%	27,87%
XVI. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (III+VI+IX+XII+XIII-XIV+XV)	758 865	624 819	243 752	-17,66%	-60,99%
XVII. Przychody finansowe	210 890	278 767	253 338	32,19%	-9,12%
XVIII. Koszty finansowe	75 547	312 476	316 008	313,62%	1,13%
XIX. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (XVI+XVII-XVIII)	894 208	591 110	181 083	-33,90%	-69,37%
XX. Zyski nadzwyczajne	0	0	0	0,00%	0,00%
XXI. Straty nadzwyczajne	0	0	0	0,00%	0,00%
XXII. Zysk (strata) brutto (XIX+XX-XXI)	894 208	591 110	181 083	-33,90%	-69,37%
XXIII. Podatek dochodowy	135 470	74 136	80 846	-45,27%	9,05%
XXIV. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-318	129	-321	-140,57%	-348,84%
XXV. Zysk (strata) netto (XXII-XXIII-XXIV)	759 056	516 845	100 558	-31,91%	-80,54%

*dane ze zbadanych sprawozdań finansowych domów maklerskich

**dane z sprawozdań miesięcznych domów maklerskich nie weryfikowane przez biegłego rewidenta

W 2012 r. odnotowano spadek wyniku finansowego netto sektora domów maklerskich o 80,5% w porównaniu do danych z 2011 r. Istotny udział w tak znaczącym obniżeniu wyniku finansowego netto miała strata poniesiona przez jeden z domów maklerskich. Wynik finansowy sektora domów maklerskich z wyłączeniem przedmiotowego domu maklerskiego w porównaniu do danych z 2011 r. obniżył się o 35,8%.

III. Przychody domów maklerskich

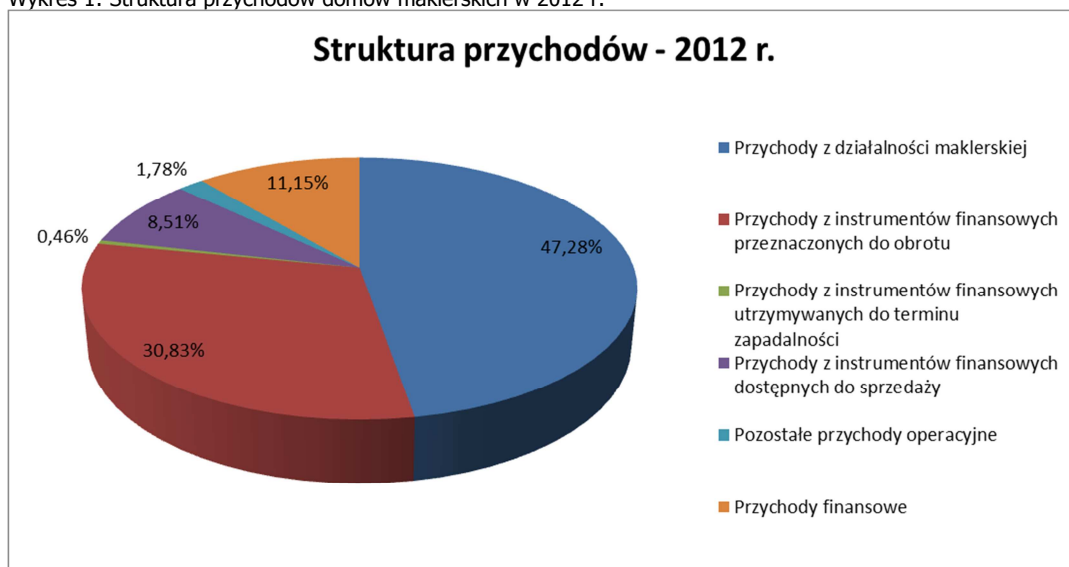
Przedstawiona poniżej struktura przychodów domów maklerskich uwzględnia następujące grupy przychodów:

1. przychody z działalności maklerskiej,
2. przychody z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu,
3. przychody z instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności,
4. przychody z instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży,
5. pozostałe przychody operacyjne,
6. przychody finansowe.

W strukturze przychodów pominięto przychody związane z rozwiązaniem rezerw lub zmniejszeniem odpisów na należności.

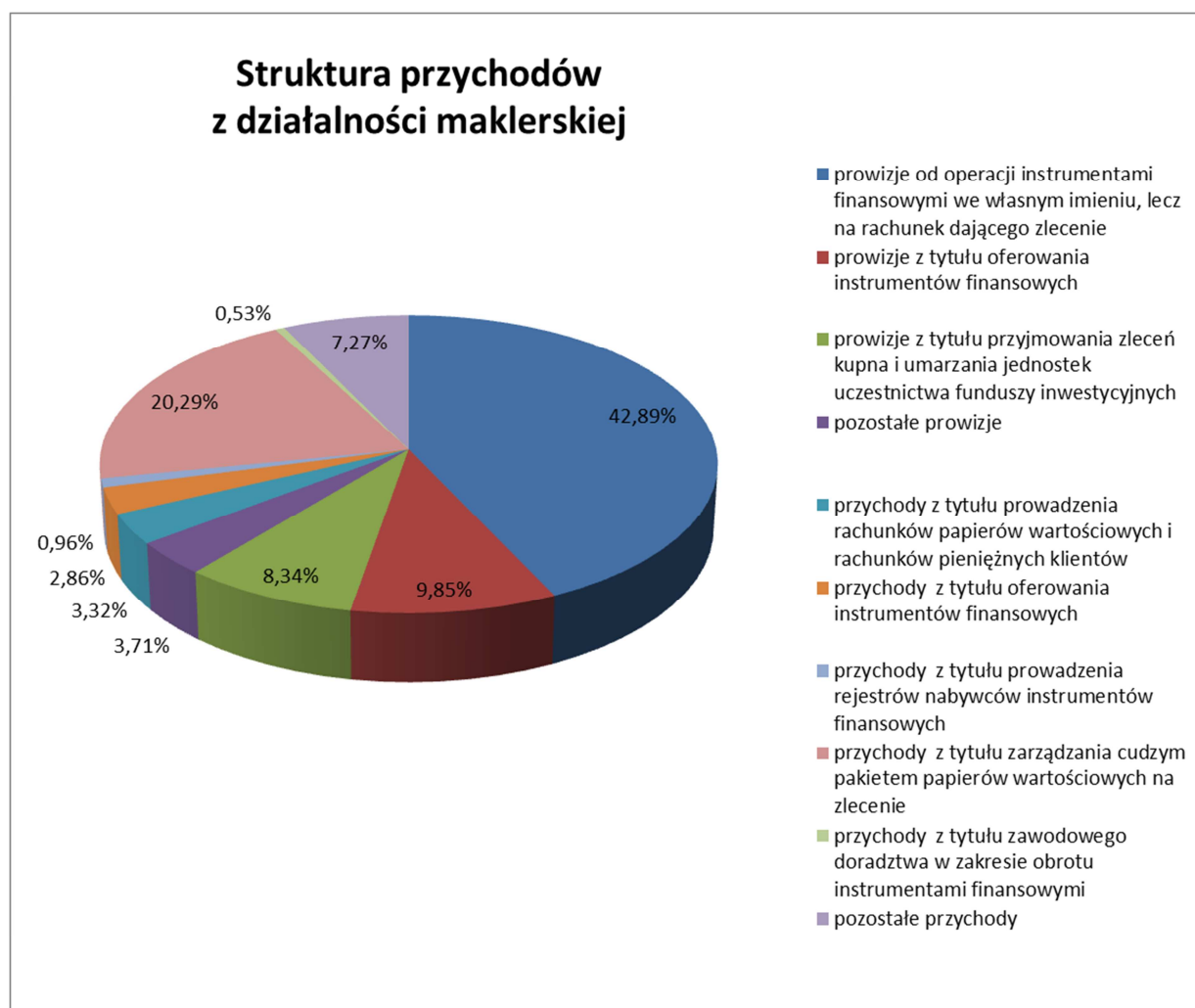
Strukturę przychodów domów maklerskich w 2012 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1: Struktura przychodów domów maklerskich w 2012 r.

Strukturę przychodów z działalności maklerskiej domów maklerskich w 2012 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2: Struktura przychodów z działalności maklerskiej w 2012 r.

IV. Koszty domów maklerskich

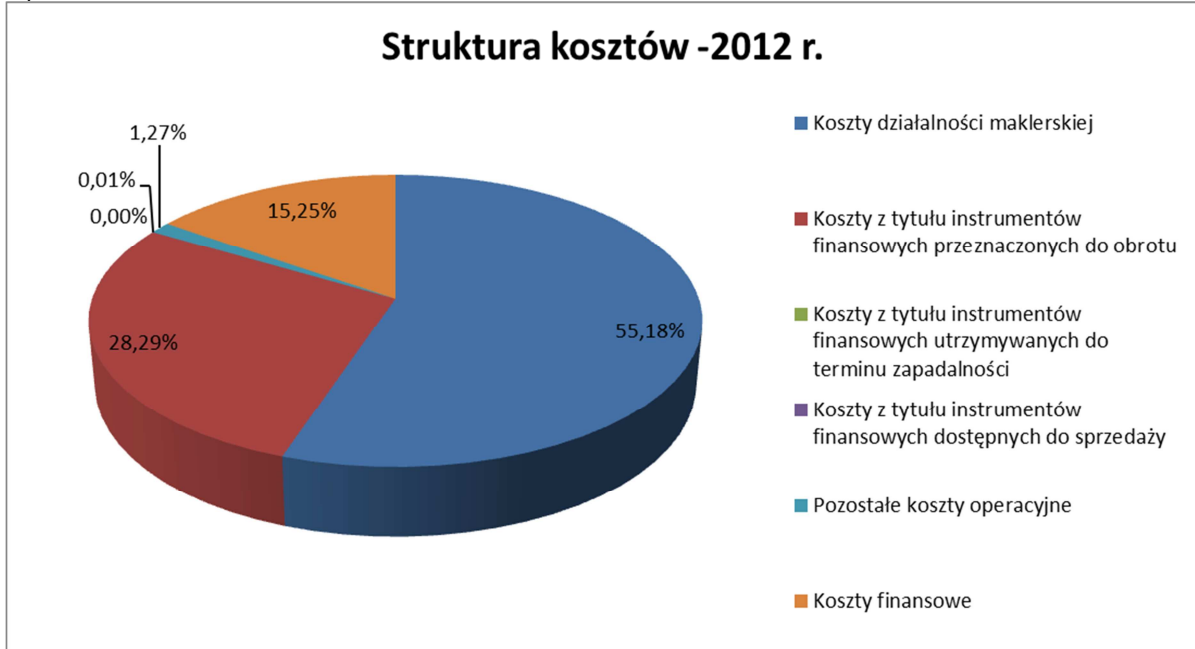
Przedstawiona poniżej struktura kosztów domów maklerskich uwzględnia następujące grupy kosztów:

1. koszty z działalności maklerskiej,
2. koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu,
3. koszty z tytułu instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności,
4. koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży,
5. pozostałe koszty operacyjne,
6. koszty finansowe.

W strukturze kosztów pominięto koszty związane z utworzeniem rezerw lub zwiększeniem odpisów należności.

Strukturę kosztów domów maklerskich w 2012 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3: Struktura kosztów domów maklerskich w 2012 r.

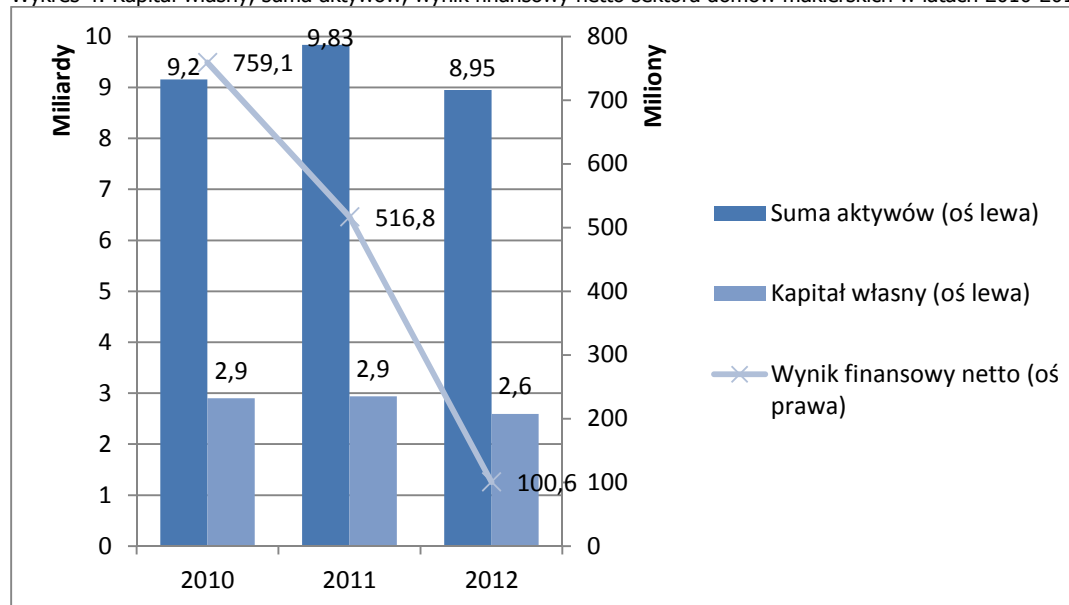
V. Aktywa ogółem i kapitały własne

W 2012 r. wartość aktywów ogółem domów maklerskich obniżyła się w 2012 r. o 9% w stosunku do roku 2011 r. i osiągnęła poziom 8 947 543 tys. zł. Obniżeniu uległ również poziom kapitałów własnych domów maklerskich o 11,75% w stosunku do roku 2011 r. osiągając poziom 2 595 395 tys. zł.

Należy wskazać, że aktywa ogółem domów maklerskich obejmują także środki pieniężne klientów zgromadzone na rachunkach pieniężnych w domach maklerskich.

Relację kapitału własnego do sumy aktywów w latach 2010 – 2012 obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4: Kapitał własny, suma aktywów, wynik finansowy netto sektora domów maklerskich w latach 2010-2012

Poniżej przedstawiono zestawienie aktywów ogółem, kapitału własnego i wyniku finansowego sektora domów maklerskich z wyszczególnieniem danych domów maklerskich zależnych od banków krajowych oraz domów maklerskich, których jednostką dominującą najwyższego szczebla jest podmiot zagraniczny.

Tabela 2: Aktywa ogółem, kapitał własny i wyniki finansowe sektora domów maklerskich wg stanu na 31.12.2012 r.

(dane w tys. zł)

	Domy maklerskie ogółem	Domy maklerskie, których jednostką dominującą najwyższego szczebla jest podmiot zagraniczny	Domy maklerskie zależne do banków krajowych
Aktywa ogółem	8 947 543	6 382 804	5 169 922
Kapitał własny	2 595 395	1 946 107	1 033 484
Wynik finansowy	100 558	407 678	208 789

VI. Adekwatność kapitałowa

Zgodnie z obowiązującymi domy maklerskie przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384 z późn. zm., dalej „ustawa o obrocie instrumentami finansowymi”) oraz przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego, w tym wymogów kapitałowych, dla domów maklerskich oraz określenia maksymalnej wysokości kredytów, pożyczek i wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w stosunku do

kapitałów (Dz.U. Nr 204, poz. 1571, z późn. zm., dalej: „rozporządzenie o wymogach kapitałowych”) domy maklerskie zobowiązane są do utrzymywania poziomu nadzorowanych kapitałów powyżej:

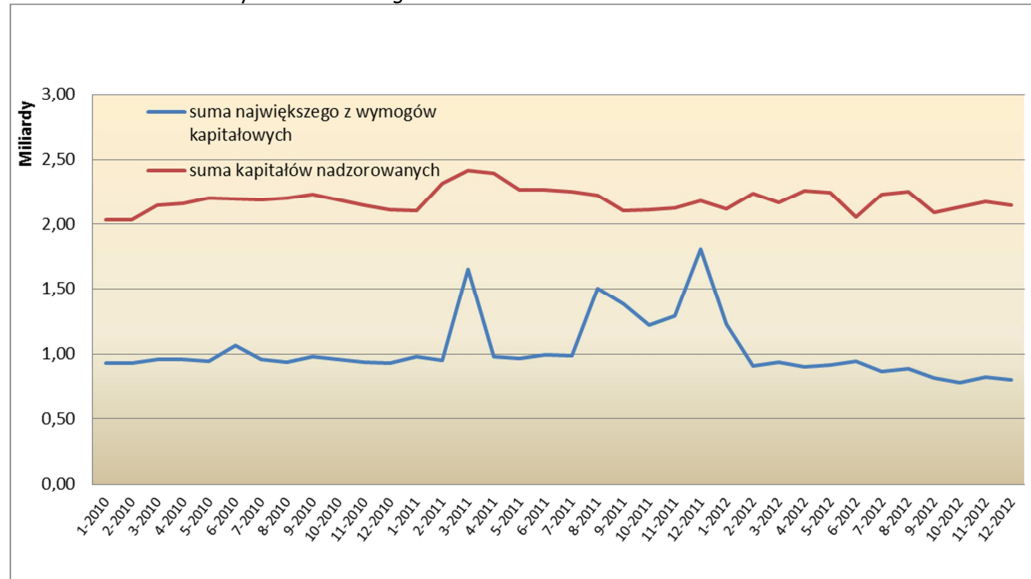
- 1) całkowitego wymogu kapitałowego,
- 2) kapitału wewnętrznego,
- 3) minimalnego poziomu kapitału założycielskiego dla danego zakresu prowadzonej działalności.

15 maja 2012 r. weszła w życie nowelizacja przepisów rozporządzenia o wymogach kapitałowych. Przedmiotowa nowelizacja wprowadziła między innymi możliwość określenia przez dom maklerski limitu koncentracji zaangażowania wobec banku lub grupy kapitałowej, w skład której wchodzi bank, na poziomie do 70% kapitałów nadzorowanych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami trzy domy maklerskie z uwagi na zakres prowadzonej działalności, nie są objęte normami adekwatności kapitałowej, tzn. nie wyznaczają poziomu kapitałów nadzorowanych, całkowitego wymogu kapitałowego i kapitału wewnętrznego.

Stopień pokrycia wymogów kapitałowych kapitałami domów maklerskich przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5: Suma największego z wymogów kapitałowych oraz suma poziomów nadzorowanych kapitałów sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2010 r. – grudzień 2012 r.

Źródło: opracowanie własne

Suma największego z wymogów kapitałowych rozumiana jest jako maksymalna wartość spośród niżej wskazanych kategorii:

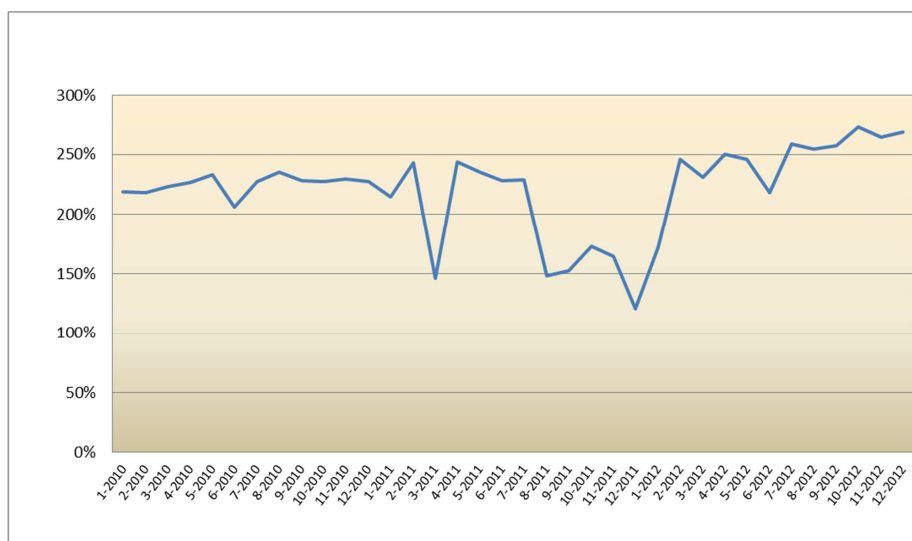
- 1) suma wartości całkowitego wymogu kapitałowego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie,

- 2) suma minimalnego kapitału założycielskiego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie,
- 3) suma wartości kapitału wewnętrznego wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie (od 30.06.2010 r.).

Suma nadzorowanych kapitałów stanowi sumę kapitałów nadzorowanych wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie.

Pokrycie największego z wymogów kapitałowych nadzorowanymi kapitałami przedstawiono jako procentowy udział sumy największych wymogów kapitałowych w sumie nadzorowanych kapitałów wszystkich domów maklerskich prowadzących działalność w danym okresie.

Wykres 6: Pokrycie największego z wymogów kapitałowych kapitałami nadzorowanymi sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2010 r. – grudzień 2012 r.

Źródło: opracowanie własne

Suma poziomów kapitałów nadzorowanych wszystkich domów maklerskich w całym okresie kształtowała się powyżej sumy najwyższych z wymogów wszystkich domów maklerskich. Jednak w 2012 r. miało miejsce naruszenie norm adekwatności kapitałowej przez 11 domów maklerskich.

VII. Podsumowanie

Rok 2012 zakończył się dla domów maklerskich spadkiem wyniku finansowego netto o 80,54 % w porównaniu do roku 2011. Spadek wyniku finansowego netto istotnie pogłębiło pogorszenie sytuacji finansowej jednego z podmiotów. Wynik finansowy netto sektora domów maklerskich za 2012 r. wyniósł 100 558 tys. zł. Wynik finansowy netto sektora z wyłączeniem w obliczeniach przedmiotowego domu maklerskiego byłby o 35,84% niższy od wyniku finansowego netto dla 2011 r. obliczonego na tych samych zasadach.

Sytuacja na GPW w Warszawie S.A charakteryzująca się spadkiem obrotów oraz spadkiem wartości ofert pierwotnych w porównaniu do 2011 r. wpłynęła negatywnie na kondycję finansową sektora domów maklerskich. Działalność większości z domów maklerskich koncentruje się bowiem na świadczeniu usług związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem GPW. Sytuacja na GPW znalazła swój wyraz między innymi w spadku przychodów z działalności maklerskiej o 22,66% w porównaniu do 2011 r. oraz w spadku wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu o 62,4 %. Nie bez wpływu na wynik z działalności maklerskiej pozostały poniesione przez domy maklerskie koszty na wdrożenie systemu UTP. Należy mieć na uwadze, że przy 22,66% spadku przychodów z działalności maklerskiej koszty działalności maklerskiej zmniejszyły się jedynie o 9,55%.

Spadek wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu o 62,4 % kształtowany był nie tylko wynikiem działalności prowadzonej na GPW, ale także działalnością na rynku Forex. Podmioty prowadzące działalność głównie na rynku Forex (3 domy maklerskie) wykazały spadek wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu o 26,62 %. Wynik finansowy netto tych domów maklerskich obniżył się o 61,45% w stosunku do 2011 r.

W zakresie działalności polegającej na oferowaniu instrumentów finansowych odnotowano spadek przychodów domów maklerskich o 23,38% w stosunku do 2011 r. Wśród 27 domów maklerskich wykazujących w 2011 r. przychody z tytułu oferowania 19 wykazało spadek przychodów tego rodzaju w 2012 r.

W obszarze działalności polegającej na zarządzaniu portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych odnotowano spadek przychodów domów maklerskich o 13,38% w stosunku do 2011 r. Wśród 20 domów maklerskich, których rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, wykazujących w 2011 r. przychody z tytułu zarządzania 15 wykazało spadek przychodów tego rodzaju w 2012 r.

24 domy maklerskie poniosły stratę netto za 2012 r. wobec 13 w 2011 r. Z 50 podmiotów, które prowadziły działalność maklerską w 2011 r. 39 osiągnęło w 2012 r. wynik finansowy netto niższy od wyniku finansowego netto z 2011 r.

W zakresie spełniania norm adekwatności kapitałowej należy wskazać, że pomimo wystąpienia przypadków naruszenia wymogów kapitałowych przez 11 podmiotów, kapitały domów maklerskich jako grupy znacząco przewyższały poziomy określone przez wymogi adekwatności kapitałowej. Poziom pokrycia najwyższego z wymogów na koniec 2012 r. kształtował się na poziomie 268%.

Spis Tabel

Tabela 1: Przychody, koszty i wyniki finansowe sektora domów maklerskich w latach 2010-2012	5
Tabela 2: Aktywa ogółem, kapitał własny i wyniki finansowe sektora domów maklerskich wg stanu na 31.12.2012 r.	9

Spis wykresów

Wykres 1: Struktura przychodów domów maklerskich w 2012 r.	6
Wykres 2: Struktura przychodów z działalności maklerskiej w 2012 r.	7
Wykres 3: Struktura kosztów domów maklerskich w 2012 r.	8
Wykres 4: Kapitał własny, suma aktywów, wynik finansowy netto sektora domów maklerskich w latach 2010-2012	9
Wykres 5: Suma największego z wymogów kapitałowych oraz suma poziomów nadzorowanych kapitałów sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2010 r. – grudzień 2012 r.	10
Wykres 6: Pokrycie największego z wymogów kapitałowych kapitałami nadzorowanymi sektora domów maklerskich w okresie styczeń 2010 r. – grudzień 2012 r.	11